

10274

1380 november 10

Lund

Ärkebiskop Magnus (Nilsson) i Lund, Sveriges primas och påvlig legat, (riddarna) Tuve Galen, gälkare i Skåne, Holmger Gregersson, Anders Jakobsson och Ludvig Andersson samt väpnarna Jakob Mus, Johan Kristiansson, Esger Brok och Johan Påvelsson lovar och förbinder sig att med all sin förmåga hålla landsfreden och att försvara ärkebiskopen, domkyrkan i Lund och övriga kyrkor, kloster, hela prästerskapet och dess underlydande, riddare och andra frälsemän, väpnare, köpmän, bönder och allmoge i Lunds stift i deras rätt och friheter, utan att skona någon i något hänseende.

Utfärdarna beseglar.

I ett tillägg lovar följande personer att iaktta det ovanstående och vidfäster sina sigill: väpnarna Stig Petersson, Klaus Zernin, Stig Åkesson, Anders Davidsson, Nils Hak, Lars Jakobsson, Axel Karlsson, Håkan Tordsson, Ture Tostesson, Filip Åkesson, Trugot Tuveesson, Johan Plogpenning, Johan Astradsson, Nils Astradsson, Eskil Magnusson, Tyke Tulesson, Johan Strangesson, Johan Nilsson, Henrik Barsebek, Kristian Då, Jakob Duva, Peter Falk, Kettill Jonsson, Kjell, Trugot Has den yngre, Knut Nilsson, Nils Olofsson, Trugot Mus, Johan Jonsson, Johan Bok, Peter Laxman, Eskil Brahe, Verneke Konradsson, Matts Saxtorp, Johan Holmgersson, Holmger Jönsson, Henrik Jönsson och Tuve Petersson. I slutet har riddaren Torbjörn Petersson och Nils Jönsson Spaldener lagt till sina namn.

Avskrifter: [A] i Registrum eccl. Lundensis, hs A 11, pag. 257, Sv. Riksarkivet; [B] i hs AM 37 4°, fol. 114v–115r, Den Arnamagnæanske Samling, Köpenhamn.

SDHK nr 11768.

Tryckt: Dipl. Dan. IV:2, nr 67.

Översättning: (till modern danska) Danmarks Riges Breve IV:2, nr 67.

Regest: Reg. Dan. nr 2737; Rep. Dan. nr 3303; ÆA V, s. 172; Den danske rigslövgivning indtil 1400 (1971), s. 329–330, nr 33.

Om Tuve (Andersson) Galen se I. Andersson, Skånes historia. Senmedeltiden (1974), s. 155.

Angående Klaus Zernin, fogde i Helsingborg, se L. M. Bååth, Hälsingborgs historia 2:1 (1933), s. 324.

Om Magnus Nilsson som påvlig legat se G. Carlsson i Lunds domkyrkas historia I (1946), s. 483.

Om brevet se Andersson, a.a., s. 153.

Omnibus presens scriptum cernentibus Magnus Dei gracia archiepiscopus Lundensis · Suecie primas et apostolice sedis legatus, Two^a Galen^b prefectus¹ Scanie · Holmgerus Gregorii Andreas Jacobi · Ludovicus^c Andree [*militis*]^d · Jacobus Mws^e · Johannes Cristerni^f · Esgerus Brok^g et Johannes Pauli armigeri · salutem in Domino sempiternam · Notum facimus vniuersis · quod in verbo veritatis et sub bona fide nostra promittimus et astringimus nos firmiter in hiis scriptis ad seruandum et tenendum · ab hac hora inantea · firmam pacem · wlgariter dictam landfrith^h inuiolabiliter absque dolo et ad defendendum archiepiscopum · sanctam ecclesiam Lundensem ac ceteras ecclesias · monasteria · totum clerum · et eorum familiam necnon milites ac militares · armigeros · mercatores · bundones^{i,2} et rusticos ac communitatem diocesis Lundensis in jure suo ac libertatibus suis · toto posse · nulli in hoc parcendo · propter consa[n]guinitatem^k, fauorem seu amicitiam · cuiuscumque. In quorum testimonium et cautelam firmiorem · sigilla nostra presentibus duximus apponenda · Datum Lundis anno Dominj Mccc lxxx · profesto beati Martini episcopi et confessoris · Et nos Stigotus Petri · [C]lauus^l Zermin^m · Stigotus Akonisⁿ · Andreas Daidson · Nicolaus^o Hak · Laurencius Jacobson · Absolon Karlson · Haquinus Thorthson^p · Turo^q Tostæson^r · Philippus Akæson^s · Trugotus Tuwæson^t · Johannes Plogphenning^u · Johannes Astredson^v · Nicolaus Astredson · Eskillus^x Magnusson^y · Tucho Tulæson^z · Johannes Strangeson^{aa} · Johannes Niclæ-

son^{ab} · Henricus Barsebek · Cristernus^{ac} Daa · Jacobus^{ad} Dwe^{ae} · Petrus Falk^{af} · Ketillus Jonson · Kælag · Trugotus^{ah} Has^{ai} junior · Kanutus Nicleson · Nicolaus Olafson^{aj} · Trugotus Mws^{ak} · Johannes Jonson · Johannes Bok^{al} · Petrus Laxman · Eskillus Brauthe^{am} · Wernikinus^{an} Konrathson^{ao} · Mathias Saxtorp · Johannes Holgerson · Holmgerus Jenson · Hinricus^{ap} Jenson et Tuwo^{aq} Petherson^{ar} armigeri · jn veritate et sub bona ^{as}-nostra fide^{-as} · omnia et singula premissa · quantum in nobis est · promittimus inuiolabiliter obseruare · sigilla nostra in testimonium apponentes · ^{at}-Jtem nos · Torbernus Petherson miles et Nicolaus Jønson Spaldener.^{-at}

Rubrik i A: Obligacio nobilium Scanie super defensione ecclesie Lundensis · et totius cleri eiusdem ·

^aTuo B. ^bGallæn B. ^codouicus B. ^dSå supplerat Dipl. Dan. ^eMwss B. ^fCristiernj B. ^gBrock B. ^hlandfredh B. ⁱbondones B. ^jSaknas B. ^kSå Dipl. Dan; consaguinitatem A, B. ^lSå rättat Dipl. Dan.; Olaus A, B. Om Klaus Zernin se kommentaren. ^mZerminj B. ⁿAchonis B. ^oNicholaus B. ^pTordson B. ^qThuro B. ^rTorstesson B. ^sAgesson B. ^tTuesson B. ^uPlogpenning B. ^vAtzerson B. ^xEs killus utan avstavningsstecken vid radskifte A. ^yMagnesson B. ^zTuleson B.

^{aa}Strongesson B. ^{ab}Nicleson B. ^{ac}Cristiernus B. ^{ad}Ja cobus utan avstavningsstecken vid radskifte A. ^{ae}Dwæ B. ^{af}Folck B. ^{ag}Kæll B. ^{ah}Trugetsson B. ^{ai}Haas B. ^{aj}Olsson B. ^{ak}Mwss B. ^{al}Bock B. ^{am}Brauthæ B. ^{an}Vernekinus B. ^{ao}Konraad B. ^{ap}Henricus B. ^{aq}Twæ B. ^{ar}Persson B. ^{as-as}fide nostra B. ^{at-at}Saknas B.

¹För ordet i betydelsen 'gälkare' (i Skåne) se GMLS: praefectus 2a, och KL V: Gældker, sp. 673–675. ²För ordet i betydelsen "bonde, isbt skattebonde", se GMLS: bondo.

10275

1380 november 12

(Söder-)Tälje

Riddaren Bengt Filipsson utfärdar öppet gåvobrev. Päven Urban (VI) i Rom har förklarat att utfärdaren och hans hustru Cecilia kan fortsätta vara lagligt gifta. Med Guds vilja och efter att ha rådfrågat biskop Tord (Gunnarsson) i Strängnäs och flera kyrksamma vänner och släktingar skänker han därför till biskop Tord och domkyrkan i Strängnäs 12 öresland jord i Vela i Sigtuna (nu S:t Olofs) socken, ½ markland jord i Fransta i Husby-Ärnavi (nu Husby-Långhundra) socken och ½ markland i Viggeby i Dalby socken i Uppsala stift. Utfärdaren avhänder sig och sina arvingar egendomarna och överlåter dem till biskop Tord och domkyrkan i Strängnäs med alla tillagor på evig tid. Han ger häradshövdingarna i de härader där egendomarna ligger fullmakt att med detta brev lagenligt ge fasta på egendomarna till biskop Tord eller dennes ombud som om han själv varit närvarande.

Utfärdaren beseglar tillsammans med riddaren Karl Ulfsson av Tofta, drotsen i Sverige Bo Jonsson, Ulf Jonsson, kaniken i Strängnäs Nils Ebbesson och Karl Knutsson, vilka alla var närvarande vid uppgörelsen.

Orig. på perg. (25,4 x 13,6 cm, uppveck 1,7 cm; 19 rader), Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11772.

Regest: RPB nr 1532.

Om Bengt Filipsson (Ulv) se ÄSF I, s. 302 f., och SRM s. 19.

Om Strängnäs-biskopen Tord (Gunnarsson) se M. Collmar, Strängnäs stifts herdaminne 1 (1977), s. 51 ff.

Angående Dalby och Vela se DMS, Uppland 1:6, s. 68 ff., och 1:10, s. 157 f.

Om sigillanten och Strängnäs-kaniken Nils Ebbesson, kyrkoherde i Jäder, se Collmar, a.a., s. 225 f.